

Stručni rad

ČIMBENICI USPJEŠNOG UČENJA

Janja Sunčič, mag., specijalni i rehabilitacijski pedagog

Osnovna škola Karla Destovnika- Kajuha Ljubljana

Sažetak

Kao specijalna i rehabilitacijska pedagoginja, mnogo vremena posvećujem strategijama učenja, posebice na početku školske godine. Svake godine prezentiram smjernice učenicima s posebnim potrebama, a povremeno prezentiram smjernice i ostalim učenicima po razredima. U nižim razredima važno je osnažiti učenike smjernicama za učenje koje im omogućuju da budu što organiziraniji te da učinkovito ispunje vrijeme i strukturu učenja. Učenici su naročito motivirani u nižim razredima osnovne škole. Međutim, neki učenici se suočavaju s problemima na predmetnoj razini, gdje je vrlo važno da spoznaju kako organizirati rad koji će im omogućiti da budu što učinkovitiji.

Ključne riječi: strategija, smjernice, osnaživanje, motivacija

1. Uvod

U današnjem, prilično zahtjevnom tempu života važno je uskladiti vrijeme s raznim aktivnostima. Često nam ponestane vremena, što dovodi do nelagode i lošeg raspoloženja. Ovaj način razmišljanja prisutan je kod odrasle populacije, a vrijedi i za školsku populaciju. Osim školskih obveza, koje se često zavuku do poslijepodnevni sati, važno je da učenik nauči organizirati školski rad i rad kod kuće. Uz zasićenost školskim gradivom učenicima često ponestane vremena za slobodne aktivnosti koje obogaćuju njihov život. Slobodno vrijeme je vrlo važno za svaku osobu. Pored činjenice da obogaćuje naše živote, predstavlja čimbenik koji ima vrlo velik utjecaj na različita područja našeg funkcioniranja. Učenje nije samo stjecanje akademskog znanja, već pruža znanja (iskustva) koja omogućuju pojedincu da se holistički integrira u društvo.

2. Čimbenici učenja

Naše učenje počinje od trenutka dolaska na svijet odnosno trenutka rođenja. Učimo tijekom cijelog života te stječemo znanja na različite načine. Mališan uči kroz igru, stječe iskustvo, „uvježbava” radne navike (spremanje igračaka nakon igre). Prijelazom u školu, međutim, ritam života pomalo se počinje mijenjati. Osim igre, dijete usvaja i akademska znanja. Djeca ulaze u školu i svijet obrazovanja s raznim životnim iskustvima koja im omogućuju lakše stjecanje akademskih znanja. Čimbenici učenja utječu na uspješnost učenja pojedinca. Dije se na unutarnje i vanjske. Čimbenici učenja mogu djelomično objasniti razlike u postignućima učenika na svim razinama školovanja. Osim što se razlikuju po uspjehu u učenju, učenici se također mogu razlikovati po brzini učenja, jer bolji, uspješniji učenici mogu potrošiti mnogo manje vremena na usvajanje gradiva s istom tematikom od drugih učenika, koji mogu postići iste rezultate, ali će pritom uložiti više vremena u svoje učenje (Marentič Požarnik, B. [1]. Ključna komponenta čimbenika učenja je motivacija, koja ima veliki utjecaj na uspješnost učenika. Brajša [2] smatra da samo uspješni učenici mogu biti motivirani učenici te da isključivo motivirani učitelji mogu biti uspješni učitelji. Drugi, vrlo važan aspekt predstavljaju radne navike koje se razvijaju u predškolskom razdoblju. Učenici iz depriviranih sredina često su manje motivirani za učenje i

nemaju stečene radne navike, što se kasnije pokazuje u obavljanju školskih obveza. Prije svega, važno je poticati vještine koje učenike osnažuju za rad u nižim razredima osnovne škole. U svom radu specijalni i rehabilitacijski pedagog, uz strategije učenja, jača i svijest učenika o uvjetima učenja, načinima započinjanja procesa učenja te daje upute za postizanje uspjeha u školi.

2.1. Izvedba

Jedna od zadataka specijalnog i rehabilitacijskog pedagoga je naučiti učenike, posebno učenike s posebnim potrebama, kako da koriste različite strategije učenja te tako postanu uspješni u stjecanju znanja. Kada učenik prestupi školski prag, važno je da bude osnažen određenim čimbenicima uspješnog učenja kao što su stečene radne navike. Dijete se počinje navikavati na usvajanje radnih navika već pospremanjem igračaka. Kod određenog dijela dječje populacije već u prvom razredu zapaža se nedostatak osnovnih vještina koje predstavljaju temelj za uspješnu integraciju u obrazovni sustav. Sa svakim učenikom s posebnim potrebama razgovaram o njegovim/njezinim radnim navikama, organizaciji učenja, njegovim/njezinim slobodnim aktivnostima. Na temelju odgovora učenika zajedno planiramo čimbenike koji će pozitivno utjecati na njihov rad u školi te rad kod kuće.

U našoj školi sam izradila smjernice za učenje koje svakom pojedincu pružaju uvid u načine učenja. Uvjeti učenja, priprema za učenje i smjernice o tome kako započeti učenje te kako najbolje zapamtiti gradivo ispisani su na klasičnom formatu papira. Pojedinačni koraci obogaćeni su i sličicama. Na satima dodatne stručne pomoći nekoliko puta ponavljam smjernice. Važno je da se i roditelji osnaže uputama i smjernicama, jer će se jedino na ovaj način učenici osvijestiti o važnosti uputa. Tijekom obrazovanja na daljinu više puta sam ukazivala na važnost smjernica za učenje učenicima kojima je pružena dodatna stručna pomoć. Učenici razredne nastave bili su vrlo zadovoljni i motivirani na mom satu, dok su neki učenici predmetne nastave često prečuli moje upute za rad.

2.2 Uvjeti za uspješno učenje

- najmanje 8 sati sna ,
- doručkuj svako jutro (zdrava prehrana) ,
- svakodnevno kretanje na svježem zraku ,

- umjeren radost prema učenju i radoznalost ,
- gledanje televizije i igranje računalnih igrica ,
- znanje treba biti vrijednost .

2.2. Osnovne upute za postizanje uspjeha u školi

- redovito pohađam nastavu ,
- na nastavi imam potrebna pomagala ,
- pažljivo slušam objašnjenje i aktivno sudjelujem ,
- vodim računa o urednosti bilježnica i udžbenika .

2.3. Priprema za učenje

- pripremi bilježnicu, radnu bilježnicu, udžbenik, olovku, bojice, gumicu, dodatne listove ,
- napravi raspored učenja i počni učiti 1 tjedan prije ocjenjivanja (ne 1 DAN!!!) ,
- svakih 30 minuta učenja napravi pauzu od 5-10 minuta.

2.4. Kako započeti učenje?

- redovito, svaki dan ,
- prostor za učenje treba biti stalan ,
- uredna radna površina ,
- uvijek učim u isto vrijeme ,
- ponovim staro gradivo i započnem učenje novog ,
- unaprijed napravim raspored učenja s uključenim pauzama ,
- pregledam gradivo i razdijelim ga na manje jedinice ,
- ako je potrebno, pogledam online leksikon odnosno koristim internet .

3. Zaključak

Zahvaljujući podršci i smjernicama, učenik može naučiti primjenjivati strategije koje mu omogućuju učinkovitije učenje. O ovoj temi važno je razgovarati s učenicima na nastavi, tijekom dana aktivnosti, produženog boravka i drugih aktivnosti. Važne uloge imaju roditelji, učitelji i specijalni pedagozi. Zahvaljujući njihovoj međusobnoj suradnji,

učenik će biti osviješten o načinima primjene strategija. Učenik uvijek treba imati na vidnom mjestu list s uputama, posebno na razrednoj nastavi.

Nakon što su se učenici vratili u školu, iz koje su ranije morali izostati zbog razdoblja epidemije, provela sam kratku anketu među učenicima koji imaju dodatnu stručnu pomoć u vezi s izvedbom strategije tijekom obrazovanja na daljinu. U anketi je sudjelovalo 9 učenika razredne i 10 učenika predmetne nastave. Rezultati su pokazali da su učenici razredne nastave bili uspješniji u pripremi za učenje od učenika predmetne nastave. Analizom rezultata učenika predmetne nastave utvrđeno je da nisu dovoljno spavali, nisu redovito obavljali školske obveze te da im je motivacija za rad bila slaba. Obrazovanje na daljinu ostavilo je traga na učenicima jer im je trebalo mnogo vremena da se vrata u staru rutinu, a neki od njih još uvijek se suočavaju s ovim problemom.

4. Literatura:

[1] Marentič Požarnik, B. (1969) Kako naj se učim. Ljubljana: Cankarjeva založba

[2] Brajša, P. (1995). Sedem skrivnosti uspešne šole; Maribor: Debora